

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - אני אוהב לצייר

מאת: מירה מאיר
 איורים: נחום גוטמן
 הוצאה: הקיבוץ המאוחד
 קבוצת גיל: כִּתָּה ב'

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

מיני הדרכה על הספר לצוות

קריאה

קריאה בספר שירים

ספר שירים מספר סיפורים קטנים מעולם החוויה, הדמיון והרגש של ילדות וילדים. לא חייבים לקרוא את השירים לפי הסדר, ולא חייבים לקרוא את כולם. אפשר לבחור שיר על פי איור מסקרן, לפי כותרת שמעניינת אתכם או לפי מצב הרוח שלכם. אפשר לקרוא רק שיר אחד בכל פעם, או לקרוא בדילוגים. כדאי לשוחח על השיר: האם אהבתם את השיר ומדוע?

נעים מאוד נחום גוטמן

הוא צייר את ארץ ישראל בצבעים בהירים, וסיפר סיפורים לילדים במילים ובאיור. סרקו את הקוד ותוכלו להכיר את הספרים והציורים של נחום גוטמן, ולבקר וירטואלית במוזיאון נחום גוטמן שבתל אביב.

משחק

משחק איזה שיר אני?

בכל סבב אחד מבני המשפחה בוחר שיר ומציג אותו ללא מילים בפני המשפחה. שאר בני הבית מנסים לנחש מהו השיר. אפשר גם לבחור שיר שכולם אוהבים ולהציג אותו יחד, או לקרוא בקול ולהוסיף תנועות מתאימות למילות השיר.

יצירה

יוצרים ומספרים

בעמודים הריקים שישנם בסוף הספר תוכלו גם אתם לצייר ולהמציא סיפורים בעקבות הציורים, כמו שעשו הצייר נחום גוטמן והסופרת מירה מאיר. ואולי תרצו ליצור יחד סיפור בהמשכים?

שיחה

מפגש ושיחה בכיתה

איך כדאי לקרוא ספר שירים?

בחירת שיר לפי כותרת תוכלו להכין מראש את רשימת השירים ולאפשר לכל תלמיד לרשום את שמו לצד כותרת השיר שמוצאת חן בעיניו. כך ייווצרו קבוצות לימוד שיתמקדו בשיר שמסקרן אותם, יקראו אותו ויציגו אותו לפני הכיתה בדרך יצירתית לבחירתם.

בחירת שיר לפי איור תוכלו להיעשות באופן דומה.

קריאת השירים אינה חייבת להיות לפי סדר הופעתם בספר, אלא לפי רצון התלמידים.

שירים לאורך השנה תוכלו לחזור אל ספר השירים שוב ושוב לאורך השנה ובכל פעם לגלות משהו חדש!

כדאי לבחור שיר מותאם לקבוצה, לנושאים שעולים בכיתה, לאירועים חברתיים, לעולמם של הילדים ולתחומי העניין שלהם.

השיר "גרוטאות" ניתן לשילוב בלימודי סביבה או כשעוסקים במחזור וביצירה ממוחזרת.

השיר "לבקר את סבא" ☒ ניתן לשילוב לקראת יום המשפחה, כשעוסקים בסבים ובסבתות, באוספים או בסיפורים אהובים שמספרים במשפחה.

השירים "הטיול" ו"שעה בין ירוק לסגול" ☒ ניתנים לשילוב כחלק מיום המשפחה.

אומנות ויצירה ☒ הספר כולו יכול לשמש כחלק מעיסוק ביוצרים מירה מאיר ונחום גוטמן.

שיח רגשי ☒ תוכלו לעודד את הילדים והילדות לשוחח על רגשותיהם בעקבות השירים באמצעות שאלות פתוחות שאינן מכוונות לתשובה אחת בהכרח, לדוגמה: מיהו הדובר בשיר? מה הוא מרגיש, לדעתכם? מה הרגשתם כשקראנו את השיר? מה הכי אהבתם בשיר? האם קרה לכם מקרה דומה או מקרה הפוך? האם תרצו לשתף אותנו?

יצירה

פעילות זו יכולה לסייע להעניק לשיר חיות ולברוא אותו מחדש באמצעות טביעת היד המיוחדת של כל ילד וילדה.

ציור מחפש סיפור ☒ בסוף הספר מוענקים לנו כמה מציוריו הנפלאים של גוטמן שנשארו ללא מילים. התלמידים יוכלו לבחור אחד מהם ולהוסיף לו כותרת, תיאור או שיר קצר. אפשר גם להוסיף לו בועות דיבור ובעות מחשבה ולבקש מהתלמידים למלא אותן על פי דמיונם.

סיפור מחפש ציור ☒ אפשר להתנסות בחוויה הפוכה: המורה מקריאה את השיר כשהעותק האישי אינו בידי התלמידים ומבקשת מהם לצייר בהשראת השיר.

שיחה ☒ לאחר ההתנסות אפשר לשוחח על החוויה: ממה נהניתם יותר: מהשיר או מהפעילות בעקבותיו? מה היה מאתגר יותר? מדוע?

ומה קורה בכתתנו?

שיח רגשי מלמד את הילדים לחפש משמעות אישית בשיר. משנוצר החיבור בין הילדים לשיר, נוכל לבדוק כיצד לחבר את השיר לאקלים הכיתתי ולחיי היומיום.

נדגים זאת באמצעות השיר הפותח, "אני אוהב לצייר":

נוכל לקחת כמה משפטי מפתח מהשיר ולהדגיש אותם, למשל:

"אני לוקח דף חלק ובשתי תנועות הופך אותו למגרש משחק";

"כשחם נורא אני מצייר בריכה קרירה";

"כשאותי מרגיזים אני יכול לצייר ארמון פלאים";

שיחה נשאל: איך הילד הופך דף חלק למגרש משחקים? האם, לדעתכם, כשהוא מצייר בריכה קרירה, זה באמת מצנן אותו? מה בציור עוזר לו לשנות את התחושות שלו? מה מלבד ציור יכול לעזור לבטא רגשות?

דמיון השיר יוצר הזדמנות פז ללמוד על הדמיון ככלי מעשיר ומעצים וככלי עזר בשלל מצבים ובמגוון תחושות בחיי הכיתה ומחוץ להם.

הילד בשיר אוהב לצייר. בציור הוא מפעיל את הדמיון! כשהוא משועמם, עצוב או כועס, כשקר לו או חם לו, הוא מדמיין מצב אחר, נעים יותר "מה שרק מתחשק" ומצייר אותו.

כדאי לשאול: האם אפשר לבטא דמיון רק דרך ציור? באילו עוד דרכים אפשר לבטא דמיון?

"תיבת דמיון" כדאי לאסוף את התשובות וליצור "תיבת דמיון" עם הוראות לשימוש בדמיון שהציעו התלמידים, למשל: "לעצום את העיניים", "לנשום עמוק", "לקרוא סיפור", "לרקוד" ו"לשחק ב'כאילו'".

אפשר להיעזר בתיבה ברגעים שונים בחיי הכיתה ולפי הצרכים האישיים של התלמידים.

מה אני אוהב לעשות? בעקבות השיר נוכל להתייחס לעולמם האישי של התלמידים ולשאול: מה אתם אוהבים לעשות? מה אתם עושים שעוזר לכם להרגיש טוב יותר? גם כאן אפשר ליצור "תיבת רעיונות".

תרגיל בדמיון מודרך משותף נבדוק יחד את כוחו של הדמיון: נעצום עיניים ונדמיין גלידה! נעודד השתתפות בחוויה הדמיונית: אילו צבעים יש לגלידה? אילו טעמים? האם היא בגביע או בכוס? האם היא מטפטפת? האם יש עליה קצפת? נטעם. ממממ מה אנחנו מרגישים עכשיו?

אפשר לשלב דמיון מודרך בשגרת הכיתה.

משחק בכרטיסיות ² "מה אני יכול לדמיין כשאני?" ² המשחק מבוסס על כרטיסיות שכל אחת מתארת תחושה ו/או מצב: התרגשות לקראת אירוע חגיגי, קוצר רוח לקראת טיול, געגועים, פחד, מתח לקראת משימה מאתגרת, ביישנות. בכל סבב אחד המשתתפים מרים כרטיסייה ומציע הצעות למה שאפשר לדמיין בעקבות המתואר בה, למשל: מה אני יכול לדמיין כשאני כועס? אני יכול לדמיין חוף ים וגלים שקטים ומרגיעים.

כדאי לשחק בקבוצות של עד ארבעה משתתפים.

להעשרה – [דמיון מודרך לילדים: איך זה עובד?](#)

שיחה

הדברים שאנחנו אוהבים

השירים שבספר מציגים דברים שילדים אוהבים: לצייר, לאסוף גרוטאות, לטייל, חיות מחמד, לבקר את סבא וסבתא, להירטב בגשם ² ומה תלמידי הכיתה אוהבים לעשות?

אלבום משותף ² תוכלו להכין יחד אלבום כיתתי שמורכב מתמונה שכל תלמיד יביא מפעילות או מעיסוק בתחביב אהוב. אפשר לבקש בכל פעם מאחד התלמידים לספר לכיתה על הבחירה שלו.

שיתוף משפחתי ² כדאי לשתף את ההורים באלבום.

העשרה

נחום גוטמן

נחום גוטמן (1898-1980) ² זוכה פרס ישראל לספרות ילדים, צייר, מאייר, פסל וסופר. תוכלו להזמין את התלמידים להכיר יצירות נוספות מיצירותיו הרבות בציור, באיור ובכתב.

להעשרה – [נחום גוטמן והמוזיאון](#)

חוות דעת ² עודדו את התלמידים לבחור יצירה מיצירותיו ולחוות את דעתם: האם יש יצירה שהם אוהבים

במיוחד? מדוע בחרו דווקא בה? האם יש יצירה שלא אהבו?

קוביית משחק כותרת לציור כדאי להכין קובייה מקופסת קרטון ולהדביק עליה תמונות מיצירותיו של נחום גוטמן. בכל סבב מטילים את הקובייה וממציאים כותרת לציור שמופיע על הפאה העליונה.

קריאה

עידוד קריאה משפחתית

כדאי ליידע את ההורים שספר שירה מיוחד במינו בדרך אליהם, לעודד אותם לסרוק את הקוד ולגלות פרטים מעניינים על יוצר ישראלי חשוב נחום גוטמן.

טיפ לקריאה משפחתית כדאי ליידע את המשפחות שבספר כמה שירים שעוסקים במשפחה: "לבקר את סבא", "הטיול", "כשהייתי קטן ופעוט".

העשרה

פינטרסט

משחקים, שירים והשראה ליצירה מחכים לכם בדף הספר "אני אוהב לצייר" [בפינטרסט של ספריית פיג'מה](#).

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה